

NIEŚLACHETNIK (25) *sb m*

nieślachetnik (1), nieślachetnik *a.* **nieślachetnik** [zapis -f-] (24); nieślachetnik *ArtKanc.*

Zawsze w pisowni łącznej.

Oba e oraz a jasne.

sg N nieślachetnik (8). ◊ *G* nieślachetnika (1). ◊ *D* nieślachetnikowi (1). ◊ *A* nieślachetnika (4).
◊ *L* nieślachetniku (1). ◊ *V* nieślachetniku (6). ◊ *pl N* nieślachetnicy (2). ◊ *V* nieślachetnicy (2).

Sł stp, Cn brak, Linde XVI (cztery z niżej notowanych przykładów) – *XVII w.*; *poza tym XVI* (trzy z niżej notowanych przykładów) – *XVII w. s.v. szlachetnik.*

Niegodziwiec, nikczemnik, łotr; profligator Mącz (25) : *A* tego zylka Lotrzyka Miey wgrozie nieślachetnyka [!] Bo ten to wlytko pobroył *RejKup* f6; Przeklęty człowiecze/ zaprząłeś się mnie/ [...] Podź że nieślachetniku/ odstąp co nadaléi odemnie/ Cierp coś zasłużył *MurzHist* N4v; *RejWiz* 121, 172; *RejZwierz* 44; *Iste profligator perditissimus*, Ten nieślachetnik który łwe dobrą przez gardiel [!] przelał. *Mącz* 130c; *A* thy nieślachetniku/ czoś łie nádziewał był małżonkiem moim/ miałto małżeńłkiego łożá/ máry/ [...] rołkáz ábyć przyjaciele twoi gotowáli. *Górndworz* Y6v; nic nie zylczęcie nieślachetnicy/ iedno łie łámi nurzác á topić będyecie w łmrodliwóści á w plugáwóści márnegu morzá tego. *RejPos* 176v, 240, 264; *Mogąc łie Acháb pomścić/ krzywdy domu łwego/ Zábic nieślachetniká/ pogániná złego. [...] Brátem go łwym miánował/ y wziął w przyjacielłstwo HistHel* D; *Wnet mu [człowiekowi] Diabeł zayźrzał thákies łzczęłłwóści/ w wiodł go nieślachetnik z przyrodzoney złołci/ iz nád wolá Pána łtworzyčielá łwego/ nędzny owoc z drzewá iadł zákazanego. ArtKanc* B19.

W połączeniu z zaimkiem wskazującym służy jako obelga, wyzwisko dla wymienionej wcześniej postaci lub pojęcia (12): *Mechá* ielt miałto wielkie w *Arábies* [...] Ten nieślachetnik [tj. *Mahomet*] thám łie vrodził s prołtych rodzicow *RejAp* 82, 166v; *Iuż* wiedzyał on nieślachetnik [tj. *szatan*]/ iz tám iuż ten był co miał złámac moc iego/ á zetrzeć głowę iego. *RejPos* 232v, 70v, 71v, 72, [77]v, 101v, 253; *gdy* kto nadobnemí fárbowanemi łłowki á oná *Anyelłką* połtawką pokrywa prawdę łwięthą/ á fáłłz á onego nieślachetniká chce prawdą vczynić. *RejZwierz* 83; *Y* także łie potym słtáło/ że oni nieślachetnicy [tj. *łłamliewi starcy*] przeniesłi iá [*Zuzannę*] onym fáłłzywym łwiádecłwem łwym do meżá y do vrzędu/ y poprzyłięgli iá/ ták iz iá było iuż y ná gárdłó łkazano. *RejZwierz* 201 v, 202.

Wyrażenie: »zły nieślachetnik« (1): *Więc* tu s kijem zá draby/ biega ná koniku/ *Więcés* łie to polepłzył/ zły nieślachetniku. *RejZwierz* 102v.

Synonimy: marnik, mizerak, nędznik, niecnota, nikczemnik, złoczyńca, złodziej, złołnik.

Cf **NIEŚLACHETNY, ŚLACHETNIK**